

Установа адукацыі «Касцюкоўскі дзяржаўны аграрна-тэхнічны
прафесіянальны ліцэй»

Пазакласнае мерапрыемства “Куточак мой, да скону дарагі...”

Распрацавала настаўнік: Л.М.Мартыненка

Гомель 2016

Пазакласнае мерапрыемства “Куточак мой, да скону дарагі...”

Мэта:

пазнаёміць навучэнцаў з вершамі паэтаў-землякоў, узнавіць веды навучэнцаў пра свае родныя мясціны, успомніць асноўныя гістарычныя факты, данесці цікавыя звесткі пра сваю малую радзіму; выхоўваць грамадскія і патрыятычныя пачуцці, пашырыць кругагляд навучэнцаў.

Абсталяванне:

энцыклапедычныя матэрыялы, звесткі і гістарычныя факты па тэме, вершы паэтаў-землякоў, музычнае суправаджэнне.

Навучэнец

Куточак мой, да скону дарагі.
Такі маленькі і такі вялікі...
Уздоўж дарогі ў вёсачку – стагі,
Ды варання ўзбуджаныя крыкі.
Дзе б ні была – душа заўсёды тут,
У хаце, на дварышчы, на пагорку.
Магнітам к сабе цягне родны кут,
Там зіхаціць мая ў небе зорка.

Г.Шкода

Вядучы

- Добры дзень, дарагія сябры. Мы шчыра вітаем Вас на пасяджэнні нашай літаратурнай гасцёўні.

- Сённяшняю сустрэчу мы пачалі вершам нашай зямлячкі Г.Шкода.

У творчасці пісьменнікаў заўсёды ёсць творы, прысвечаныя Радзіме. Але ж сёння мы пагаварым пра сваю маленькую радзіму, той куточак, які ёсць ў кожнага з нас, які жыве ў нашым сэрцы, пра які мы заўсёды помнім, асабліва тады, калі знаходзімся ўдалечыні.

Мы пазнаёмімся з вершамі паэтаў-землякоў, успомнім гісторыю сваіх родных мясцін, адзначым цікавыя звесткі пра сваю малую радзіму. Мы адправімся з Вамі ў падарожжа, падарожжа па мясцінах, на першы погляд, звычайных, мясцінах да апошняй травінкі знаёмых, але, разам з тым, мясцінах да шчымлівасці блізкіх і родных.

Мы завітаем з вамі ў некаторыя куточкі нашай малой радзімы, якія знаходзяцца побач з нашым ліццем.

Навучэнец

Над ракой, за жоўтымі ігрушамі,
Журавы падрэзалі зару.

Я сустрэчай светлаю ўзрушана,
Са старэнькай мамай гавару.

Адступіла ўсе, нібы забылася,
Што было вялікім, як сусвет,
Цішынёй і мамай засланілася,
Абляцела, быццам пуштацвет.
Вокны засвяціліся крынічкамі.
Я ступіла ціха на парог:
Вось яна –хацінка невялічкая,
Што была відаць з усіх дарог!

Дарогое, роднае, адзінае,
Сэрцам тут заўсёды мы жывём.
Нездарма маленькаю Радзімаю
Дом , дзе мы радзіліся, завём!

У.Карызна

Вядучы

- Малая радзіма! Шчымлівай радасцю заб'ецца раптам сэрца ад гэтых слоў. Паўстаюць перад вачыма ціхія, няспешныя рэкі, густыя лясы, у мядовым разнатраўі лугі.

Малая радзіма ! У адных – гэта горад, пасёлак, у другіх – невялікая вёсачка, але як і ў людзей, разам з лёсам і гісторыяй яна мае сваё, адметнае ад іншых, аблічча.

Вось і першы прыпанак. Буда-Кашалёва. У нашым ліцэі ёсць навучэнцы, якія жывуць у Буда-Кашалёскім раёне. Давайце паслухаем іх.

Навучэнец Гісторыя паходжання вёскі Акцябр.

У далёкай сівой мінуўшчыне на месцы нашага саўгаса было вялікае балота, лес, рэчка. Непадалёку размяшчаліся вёскі Пыцькаўка, Дуравічы, Ліпа і іншыя вёскі мясцовых паноў. Старажылы кажуць, што шырокаўскі

пан прайграў свае землі добрушкаму пану Паповічу. Паповіч прывёз сваіх сялян на балоцістае месца і загадаў пабудаваць на ўзвышэнні хаціны, развесці гаспадарку і пачаць апрацоўку зямлі.

А ён з іх не будзе браць подаць пяць гадоў. Вось так і з'явілася вёска пад назвай Папоўка. Гісторыяй назвы вёскі цікавіліся многія. Адны даказвалі, што назва вёскі пайшла ад таго, што вакол расло шмат кветак- папкоў. Другія казалі, што першая версія пра спрэчку паноў больш правільная. Потым назва Папоўка змянілася на назву Троцкая, потым Сталіна і нарэшце вёска стала ўсім вядома пад назвай Акцябр. Жыццё ў мінулым нашай вёскі Акцябр і суседніх вёсак было нялёгкім. У гады ВОВ загінула 49 жыхароў вёскі Акцябр. Сёння в. Акцябр – гэта цэнтр сельсавета, саўгаса Краснаакцябрскі. Адна з самых буйнейшых вёсак Буда-Кашалёўскага раёна.'

І я ганаруся тым, што тут пабудаваны аграгарадок.

Навучэнец

У тым кутку,
Дзе нарадзіўся я,
Пад светлай жаўруковай сінявою,
Пушчанскага не ўчуеш салаўя,
Не адгукнецца рэха баравое

Далёка адступіліся лясы ад ніў,
Ад сенажацяў,
Ад балота:
Замест ядлоўцу –
Купінкі лазы,
Замест пралесак –
Палявая лотаць.

Ды ўсё ж не ў крыўдзе,
Што куточак мой,

Нібы абдзелены прыродай крышку,
Што колісь тут
Ні ўлетку, ні зімой
Не бачыў дзятла
Ні здалёк, ні зблізку.

Я рад,
Што ў дні вясновыя мае
Не меў спакусы ад красы сасновой,
Што я цяпер
Магу любіць яе
Любоўю
Нерастрачанай,
Вясновай!

М.Чарняўскі.

Навучэнец Гісторыя паходжання в.Патапаўка

Прыбліжаюся да роднай вескі і бачу літары, зробленыя ў выглядзе жытнёвых калоссяў і нацягнутыя на металічныя слупкі, якія правісаюць над асфальтавым шляхам і складаюць слова Патапаўка.

Адкуль паходзіць назва я, на жаль, не ведаю. Кажуць, даўно на гэтым месцы былі непраходныя балоты, і сюды, ратуючыся ад лютага пана, уцяклі два браты – Яўсей і Патап. Шукаючы месца пад будучае паселішча, разышліся, доўга блукалі па балоту, аднак, калі Яўсей знайшоў прыгодны прыгорак, стаў клікаць брата. І хоць рэха далёка разносіла голас, брат так і не адгукнуўся. Загінуў, пэўна, у балоце. І пасяліўся Яўсей на гэтым прыгорку, далучыліся да яго і іншыя беглыя сяляне і назвалі паселішча – Патапаўка.

А так мая родная вёска нічым адметным не вылучаецца. Бадай толькі тым, што самая вялікая ў раёне, амаль 800 двароў. Шмат перажыла мая

Патапаўка: раскулачванне, Вялікая Айчынная вайна, у часы якой загінула 470 вяскоўцаў.

І ўсё ж жыве мая Патапаўка, цяжка, але жыве.

Вядучы Гэтыя вёскі знаходзяцца ў Буда-Кашалёўскім раёне. Г/п Буда-Кашалёва стаў раённым цэнтрам толькі ў снежні 1971г. Але і ў гэтага маладога р-на ёсць свая гісторыя, дасягненні, героі, якімі ганарацца землякі.

Чацвёрта ўражэнцаў Буда-Кашалёўскага р-на сталі героямі Савецкага Саюза за ўдзел у барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Гэта Галавачоў Павел Якаўлевіч, Усачанка Аляксандр Лаўрынавіч, Краўцоў Альгерд Ціханавіч, Панамароў Сяргей Аляксеевіч.

Гучыць песня

Вядучы Ганаровае званне атрымалі 9 жыхароў Буда-Кашалёўскага р-на. Сярод іх – Кірыленка Уладзімір Міхайлавіч, былы выпускнік нашага ліцэя.

Навучэнец Паведамленне пра Сяргея Алданова.

Сёння хочацца ўспомніць яшчэ аднаго нашага земляка – Сяргея Алданава, уражэнца г. Буда-Кашалёва. У 28 гадоў ён загінаў у Афганістане, выконваючы свой інтэрнацыянальны абавязак. Сяргей рос хлопчыкам разумным і не вельмі дапякаў бацькоў капрызамі. Скончыў Буда-Кашалёўскую школу. Яшчэ будучы школьнікам, Сяргей шмат чытаў, займаўся спортам. Мяккі, добры, але за сябе заўсёды пастаяць мог. Заўсёды кагосьці абараняў, ахоўваў.

Выбраў прафесію ваеннага. Спачатку паступіў у Мінскае Сувораўскае, а затым у Ленінградскае вышэйшае артылерыйскае вучылішча.

Службу Сяргей любіў, выбраў у жыцці тое, што хацеў. А таму не наракаў, калі размеркавалі ў так нелюбимую ваеннымі Забайкальскую ваенную акругу. Там сустрэў будучую жонку. У 1985 годзе нарадзілася дачка, сям'я набыла кватэру, новая зорка з'явілася на пагонах. Здавалася, толькі бы жыць і радавацца. Але ў студзені 1986г. Сяргея камандзіруюць у палаючы Афганістан. Баі ў гарах былі цяжкімі. Шмат салдат і афіцэраў да таго горы бачылі толькі на карцінах. Усё перажыў Сяргей і пры гэтым застаўся жывым

і здаровым. У пачатку верасня капітан Алданаў атрымаў загад выйсці з-за Новага Баглана і зрабіць маршкідок для таго, каб злучыцца з асноўнымі часцямі. Капітан добра ведаў, што яго калону будуць чакаць у гарах. Па гэтаму на БТР ён сеў з механікам і стралком -радзістам. Яго разлік быў правільным. Увесь шквал агню душманы абрушылі на галоўную машыну. Сяргей загінуў, але яго рота паспела заняць абарону, і нямала хлопцаў уцалела дзякуючы мужнаму ўчынку камандзіра.

У цэнтры Буда-Кашалева збудавалі помнік воінам-інтэрнацыяналістам вышынёй з пяціпавярховы дом: уваткнуты ў зямлю аўтамат з гваздзікам у ствале на фоне ўзыходзячага сонца як сімвал жыцця. А ўнізе пліта з імёнамі загінуўшых і сярод іх імя - Сяргей Алданаў – 28 гадоў.

Навучэнец

Хай хтось ляціць у свет за словам,
Каб недзе адшукаць радок,
А я – у Буда-Кашалева,
Хачу ў раённы гарадок.
Хай ён нічым і не багаты,
І хай не помнікі - не Бог,
Ён для мяне – жыцця пачатак,
Пачатак усіх маіх дарог.
Я тут не ведаю знямогі,
Я тут не ведаю бяды.
Куды б не йшлі мае дарогі,
Яны вяртаюцца сюды.
Нібы праверыць вернасць слову,
Праверыць кожны свой радок
Прыходжу ў Буда-Кашалёва
Ў раённы ціхі гарадок.

А.Зэкаў

Вядучы

Калі мы гаворым пра сваю малую радзіму, кожны з нас уяўляе яе пасвойму. Хтосьці бачыць бацькоўскую хату, дзе заўсёды цёпла і ўтульна, а галоўнае, цябе там чакаюць. Іншыя бачаць маленькі дворык, цяністыя алеі старога парку, дзе прайшло першае каханне.

Наступны прыпынак нашага падарожжа – п.Большавік. У гэтым пасёлку жывуць нашы навучэнкі.

Навучэнец

Пасёлак Большавік быў заснаваны ў 30-я гады дваццатага стагоддзя. Раней тут было балота, а сёння п.Большавік – гэта сучасны рабочы пасёлак з добра ўпарадкаванай інфраструктурай, дзе жывуць цудоўныя людзі, сярод якіх каля 40 удзельнікаў ВАВ. У гонар воінам-землякам, што загінулі ў часы ВАВ, у цэнтры пасёлка ўстаноўлены помнік. Таксама на тэрыторыі пасёлка ёсць брацкая магіла савецкіх воінаў, якія загінулі ў лістападзе 1943 года пры вызваленні раёна. Прыемна адзначыць, што былы выкладчык нашага вучылішча Пігулеўскі Сцяпан Цімафеевіч, жыхар п.Большавік, доўгі час узначальваў атрад “Пошук”, вынікам работы якога было стварэнне ў вучылішчы музея Баявой Славы 14 авіяцыйнага палка, які прымаў удзел у вызваленні Гомеля.

Навучэнец

Ранак восеньскі, сонечны, росны,
Да мясцін нашых позірк прывык.
Сустракаюць гамонкаю сосны,
Прывітанне табе, Большавік.
Хоць няма ў цябе вялікіх палацаў
І цяністых прыгожых алей.
Кожны дзень тут асвечаны працай
Добрых, шчырых і родных людзей.

Г.Шкода

Вядучы

У чарнобыльскім лесе
Не варожыць зязюля,
У чарнобыльскім полі
Усе рамонкі ілгуць.
Не напіцца ніколі
З атрутных крыніц,
І дажджынкі, як слёзы,
У курках аканіц...

Чарнобыльская трагедыя пакінула свой след і на нашай зямлі ў Гомельскай вобласці. Ох, як нялёгка было пакідаць людзям абжытыя вуглы, родныя падвор'і, квітнеючыя сады, засеяныя агароды. Слёзы засцілалі вочы.

Ад'язджалі людзі з родных мясцін, не верылася ім ніяк, што гэта назаўсёды. Нібы вугалёк, цеплілася ў чалавечых сэрцах надзея, што не патухне жыццё ў родным краі і надыдзе шчаслівы час вяртання. Але пашанцавала не ўсім.

Зараз у нашым падарожжы вельмі сумны прыпынак. Мы завітаем у вёску, якой ужо няма на карце.

Навучэнец Гісторыя адселенай вёскі.

А я хачу расказаць вам пра вёску, якую ніколі не бачыла, таму што яна знікла не задоўга да майго нараджэння. Але штогод мае бацькі, брат, сястра, сваякі зноў і зноў вяртаюцца на тое месца, дзе некалі была маленькая вёсачка Чэхі. Збіраюцца аднавяскоўцы ў адзін і той жа дзень – дзень Радаўніцы, - каб памянуць сваіх продкаў. Пра тое, што некалі тут была вёска, нагадваюць толькі гэтыя невялікія могілкі на ўскрайку леса. Так павялося на Радаўніцу, што людзі прыходзяць кожны да сваіх памёршых. Але толькі не ў нашай вёсцы. Мы тут як адна вялікая сям'я. Расцілаюць рушнікі ў адзін доўгі стол, і памінаюць усіх добрым словам, і ціха вядуць гаворку, і ўспамінаюць розныя гісторыі, падзеі.

І твары ў людзей становяцца нейкія прасветлыя, таму што яны зноў тут, у гэты дзень. А яшчэ радасць ад сустрэчы з аднавяскоўцамі, якіх раскідала Чарнобыльская бяда. А потым усе разам ідуць у вёску. І я ўжо ведаю, што ў вёску мы заходзім з выгану. А вось і хата, крайняя, дзеда Цімоха. Людзі спыняюцца кожны каля сваёй хаты і як бы шукаюць позіркам нешта дарагое і блізкае сэрцу. А навокал толькі малады лес, і нішто ўжо не нагадвае, што тут была вёска.

І толькі гэтыя людзі памятуюць усё да дробязей: гучанне знаёмых галасоў суседак, якія ласкава размаўляюць са сваімі “зоркамі”, праводзячы іх у поле, моцнае слаўцо дзеда-пастуха, які збірае кароў у статак, галасы дзяцей. Але ж твары ў людзей тут з усім іншыя. У вачах слёзы, і пакута, і няное пытанне – чаму? За што? І кожны раз, калі людзі пакідаюць гэтая месца, каб вярнуцца ўжо да свайго новага дома, яны як бы пакідаюць там кавалачак свайго сэрца.

Навучэнец

Над цішынёй нямой бязлюдных вёсак
Закружацца здзіўлёныя буслы
Не прывітае іх вяселы позірк людзей,
Што ад сядзіб сваіх сышлі.
Маўчаць сады, пупышкі набрынялі,
Ім гоняць сок з глыбіні карані,
І згадваюць тужліва каміны
дымком дыхання, што будзіла ранне.
А вокны хат, як погляды адчаю,
Нібы пытанне доўгае: а дзе падзеліся
забраныя маўчаннем і весніц скрып,
і галасы людзей?
Калодзежы забіты,
Іржавеюць пакінутыя вёдры ля варот.
А з вышыні буслы ці зразумеюць,

Што тут не прывітае іх ніхто?

В.Шніп

Вядучы

- Як бы заведзена, што малая радзіма – гэта перш-наперш родны дом, пад вокнамі бэз, квітнеючы сад, на досвітку – крык пеўня. Але ж малая радзіма ёсць у кожнага з нас. Мабыць, гэта дом, вуліца, пасёлак, горад. Галоўнае, гэта тое месца, куды нам заўсёды хочацца вярнуцца.

Бацькоўскі край – дзяцінства свет дзівосны !

Ты зноў мяне вярнуў на свой парог.

Гэтыя радкі з верша належаць нашай зямлячцы Т. Мельчанка.

Песня

Наступны прыпынак нашага падарожжа – вёска Яроміна.

Іду па дарозе,
Што з дзяцінства знаю,
Добры дзень, Яроміна,
Я цябе кахаю!
Добры дзень, палеткі,
Чарот на балотах,
Бусел на таполі
У чырвоных ботах.
На лужку зяленым
Добры дзень, рамонкі!
Жаўранак у небе,
Галасісты, звонкі!
Гай Патонаў стары,
Жасмін ды каліна,
У Барбаковым садзе,
Ягада-маліна.
Вёска мая родная,
Лепей няма краю,

Ясных дзён шчаслівых

Я табе жадаю.

Гэты верш напісала жыхарка вёскі Яроміна Людміла Фомчанка.

Навучэнец. Гісторыя вёскі Яроміна.

Першыя ўспаміны пра Яроміна датычацца да 18 стагоддзя. Па легендзе Яроміна заснаваў памешчык Ерамей. Магчыма, браты Ярома і Міна. Але хутчэй за ўсё назва пайшла ад вызначэння мясцовасці: Яр – балота, міна – пена. Пеннае балота. Па словах старажылаў у тыя часы сапраўды ўся мясцовасць была пакрыта лясамі і балотамі. Адною з выдатных падзей таго часу было будаванне ў 1782г. Екацярынінскага тракту Пецярбург-Кіеў, а ў 1850 г. праз Гомельскі павет была пракладзена адна з галоўных магістраляў Расійскай імперыі – шаша Пецярбург-Кіеў. Праз Яроміна прайшлі шаша і чыгунка, якія звязалі Прыбалтыку з Украінай.

Шмат чаго перажылі яромінцы: рэпрэсіі, крывавыя гады рэвалюцый, вайны, гады заняпаду, нялёгка працоўныя буднія дні, Афганістан, Чарнобыль.

У цэнтры Яроміна ўсталяваны мемарыял загінуўшым у гады ВОВ жыхарам сельскага Савета.

Сёння, у 2010 годзе, Яроміна перажывае будаўнічы бум. З'яўляюцца новыя збудаванні, добраўпарадкоўваюцца вуліцы. А яшчэ прыемна адзначыць, што неўзабаве Яроміна стане аграгарадком, і для гэтага ёсць усе падставы: развітая інфраструктура, а самае галоўнае – гэта цудоўныя людзі, жыхары вёскі Яроміна.

Навучэнец

З балот узнялася нібы сад, расквітнела!

Ідзе па жыцці дзелавіта і смела

У агульным напранку дарога свая

Яроміна, родная вёска

Народ тут жыве самавіты, руплівы

Шумяць, нібы хвалі, маліны разлівы.

Здзіўляе ўсіх працавітасць твая,
Яроміна, родная вёска мая.
Бывалі ў цябе і ўздам , і падзенне...
А людзі твае нібы тое насенне,
Узыходзяць, растуць.
Мы як тая сям'я.
Яроміна, родная вёска мая.
Цудоўныя кнігі табе прысвячаюць,
У песнях і вершах цябе ўслаўляюць.
Для кожнага ты непаўторна, свая.
Яроміна, родная вёска мая.
Шуміць, каласіцца жыта на полі.
Я шчыра жадаю шчаслівае долі.
Хай спраўдзіцца мара аб шчасці твая,
Яроміна, родная вёска мая.
Ніхто не забыт і нішто не забыта.
Шануем мы свята , крывёй што здабыта.
Табой ганарусь! Я – часцінка твая.
Яроміна, родная вёска мая.

Марыя Міхалкіна

Вядучы

А зараз мы з вамі зробім прыпынак ў мястэчку пад назвай Касцюкоўка. А ці ведаеце вы чаму наш пасёлак так называецца?

Навучэнец Гісторыя паходжання назвы.

Жыў-быў некалі ў нашых мясцінах дзед Касцюк, які ведаў процьму замоў на ўсялякія выпадкі жыцця. Нікому ён не адмаўляў у дапамозе. Асабліва часта звярталіся да яго хлопцы і дзяўчаты, каб хутчэй знайсці сваю палову і справіць вяселле. Такі вась добры чалавек быў Касцюк. І месца тое, дзе ён жыў, ласкава сяляне назвалі Касцюкоўкай.

Навучэнцы Гісторыя рабочага пасёлка Касцюкоўка

- Гісторыя Касцюкоўкі неразрыўна звязана са шклозаводам. У 1930 годзе было прынята рашэнне аб будоўлі завода, а ў 1933 годзе завод ужо даў першае шкло. Пабудаваны завод і пасёлак на падступак некалі непразнаму кабылянскаму балоту на тэрыторыі былой сядзібы барона Нолькіна.

Больш таго з гісторыяй завода і пасёлка неразрыўна звязана гісторыя нашага вучылішча, якое заснавалі ў 1934 годзе як ФЗН. Заводу былі патрэбны спецыялісты, і вучылішча рыхтавала рэзчыкаў шкла, фуркістаў, электрыкаў, рабочых будаўнічых спецыяльнасцей.

Навучэнец

За 75 гадоў рабочы пасёлак ператварыўся ў аўтаномны насельніцкі пункт са ўсёй сацыяльнай інфраструктурай. У тым, што пасёлак і завод неразрыўны гаворыць і тое, што дзякуючы заводу, яго падтрымцы ў Палацы культуры працуе 10 народных і ўзорных калектываў, а спорткомплекс выходзіць майстроў самага высокага класу.

Напэўна, не пра адзін завод у горадзе не гавораць – “Наш завод”, таму што Касцюкоўка – пасёлак рабочых дынастый. Гэта пасёлак, дзе, нягледзячы на тое, што тут пражывае 15 тыс. чалавек, усе вітаюцца, бо ведаюць адзін другога.

Навучэнец

І цяжка мне, і летуценна,
І светла на маёй зямлі.
Асветлен лёс, хоць і зацемнен,
Карой адсвечваюць камяні.
Плывуць насустрач мне аблогі,
Бягуць насустрач мне вякі.
А я да вас - мае вытокі,
А я да вёскі – напрасткі.
Вось тут бярэ мой век пачатак,

Тут родны сад, тут родны дом.
І што мой выбера нашчадак?
І дзе саўе сваё гняздо?

Вядучы

Гаворачы пра сваю малую радзіму, мы не можам абмінуць сваёй увагай наш родны горад Гомель.

Навучэнец

Древний парк, огни Сельмаша,
Пролетарский луг, река.
Не найти, пожалуй, краше
В Беларуси уголка.
Видно был в душе поэтом
Тот родимич, предок наш,
Что весной на месте этом
Взял и выстроил шалаш.
Шли века, и здесь впервые
Не мудрец с чужой земли,
Мужики мастеровые
В небо замок возвели.

Навучэнец

Гомель – адзін з самых старажытных гарадоў Беларусі. Ён літаральна стаіць на берагах паўнаводнага Сожа. У чацвёртым стагоддзі аснову Гомеля складаў драўляны замак. Але ў канцы васемнацатага стагоддзя пачалася перапланіроўка, і на месцы старажытнага замка быў створаны вялікі палацава-паркавы ансамбль, а непадалёку з’явіўся Петрапалаўскі сабор, які бый пабудаваны на сродкі графа Мікалая Румянцава (ў левай частцы трансепта знаходзіцца яго магіла), на тэрыторыі Спасавай слабады, на беразе Сожа, узнік цуд драўлянага дойлідства – Іліінская царква. Трохпрамянёвая сістэма планіроўкі горада прадугледжвала

арыентацыю яго галоўных магістраляў на палац Румянцавых-Паскевічаў, якім у розны час належала значная частка Гомеля.

Навучэнец

Адна з адметнасцяў Гомеля – старажытны пейзажны парк з элементамі рамантызму. Ён быў закладзены ў 1780 годзе на правым беразе ракі. Тут расце больш за 9 тысяч дрэў як мясцовых так і экзатычных парод. Такія як: пірамідальныя дубы, сібірскія кедры, чорныя хвоі, японскія лістоўніцы і іншыя. Вялікія і малыя гроты, аранжарэі, вісячыя масты над ярамі, ператвораныя ў лебядзіныя сажалкі, альтанкі, памятныя камяні – усё гэта робіць парк сапраўды рамантычным. Ён знаходзіцца ў цэнтры горада, каля плошчы з вялікім гмахам тэатра. І здаецца, што трапляеш у іншую краіну – дзівосную і жаданую. І нават маленькая вандроўка па парку напаўняе душу шчымліва-радасным пачуццём удзячнасці продкам, усведамленнем адказнасці за тое, што засталася нам проста так – у спадчыну!

Навучэнец

Гомель сёння – гэта другі па колькасці насельніцтва горад рэспублікі, гэта крупнейшы прамысловы, навуковы і культурны цэнтр. Горад-працаўнік з кожным годам выглядае ўсё ўтульней і прыгажэй. А галоўнае тут жывуць працавітыя, добрыя і шчырыя людзі. Вось такі мой горад

Навучэнец

Мой Гомель - ты казка надсожаўскіх сноў.
Святлейша, чым першыя росы.
Губляешся ў парку між ліп і дубоў,
На кронах трымаеш нябёсы.
Абвіў цябе сіняю стужкаю Сож,
Глядзішся ты ў гладзь люстраную.
Тут сонца трапечацца птушкай між лоз

І дорыць карціну жывую.
Бурштынам гарлачыкі ў промнях гараць,
Табе ж – усміхаюцца шчыра.
Ці ж можна цябе на другі прамяняць?
Ты ветразь мой белы і мар і надзей,
З табой я заўсёды крылаты.
Дзе б я ні была, к табе сэрца ідзе
На водар рамонкаў і мяты.
Нямала прыгожых яшчэ гарадоў
Ды ты – мой адзіны да скону.
З табою і радасць дзялю, і любоў
І нават слязіну салёну.

Т.Мельчанка

Навучэнец

Есть город над Сожем
На сказку похожий,
Там парк с каруселью стоит на горе
Каштаны и липы дождями умыты –
Таким он из детства приходит ко мне.
Над Сожем-рекою
Златою главою
Церквушка в заречные дали глядит.
И звон колокольный, покойный и вольный,
Как прежде над городом тихий звучит.

Гучыць песня

Вядучы

Гэта быў наш апошні прыпынак. Падарожжа па родных мясцінах завяршаецца. Я ўпэўнена, што ў сэрцы кожнага з нас заўсёды знойдзецца месца куточку роднай зямля, і дзе бы нам ні прыйшлося жыць, мы заўсёды будзем помніць свой родны дом, сваю маленькую радзіму.

Навучэнцы

Бацькоўскі край - наш край дзівосны
Пяшчотай матчынай кране.
На шчасце дадзена нам лёсам
Жыць у прывольнай старане.
Дарогі, родныя прысады.
Клякоча бусел над страхой.
Мы спадчынай дзядоў багаты,
Багаты песеннай душой
Крынічка звонкая струменіць –
Вада празрыстая бяжыць.
За полем лес у задуменні
У далеч светлую глядзіць
Наш Гомельскі раён прыгожы, -
Люблю твае палі, лугі.
Цвіці, красуй над сінім Сожам,
Наш край, навек нам дарагі.

М.Башлакоў